

เทศน์เช้า วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เห็นไหม ว่าทุกอย่างต้องเป็นวิทยาศาสตร์ ทุกอย่างมีปัจจุบันนะ เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเป็นปัจจุบัน ความที่เป็นปัจจุบันจะแก้กิเลสได้ เราก็เลยคิดกันแบบวิทยาศาสตร์ คิดว่าเป็นปัจจุบัน เวลาเราเกิดขึ้นมาเห็นไหม เราเป็นมนุษย์แล้วก็มีเท่านี้ สิ่งที่เป็นมนุษย์นี่นะ เรามาเป็นมนุษย์ เราเกิดมาดิ้นเท่าฝ่าหอย พ่อแม่เลี้ยงเรามา แล้วเป็นบุญเป็นคุณใหม่ ว่าไม่เป็นบุญเป็นคุณใจ เป็นหน้าที่ของพ่อของแม่ วิทยาศาสตร์คิดกันอย่างนั้นนะ คิดว่าคนเราเกิดมาเสมอภาค ทุกคนต้องเสมอกันเท่ากัน แล้วมันเท่ากันจริงไหม คุณสูง ต่ำ คำ ขาว ก็ไม่เท่ากัน ทุกอย่างก็ไม่เท่ากัน

แล้วในปัจจุบัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบุพเพนิวาสานุสติญาณย้อนไปอดีตชาติ จะเป็นพระอรหันต์ได้ต้องสร้างบุญญาธิการมา ๑ แสนกัป เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าต้องสร้างมา ๔ อสงไขย แสนมหากัป เห็นไหม ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย มันย้อนไปได้อย่างไร สิ่งที่ย้อนไป บุญกุศลใจ เจ้าบุญนายคุณ พ่อแม่นี้ ทางศีลธรรมจริยธรรม เราเคารพกันบูชากัน แต่ถ้าเป็นวิทยาศาสตร์ คนเหมือนกัน คนเท่ากัน

แต่เวลาธรรมนะ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อดีต-อนาคตมันเป็นเรื่องของกระแสบุญกระแสกรรม กระแสบุญกระแสกรรมทำให้เราผิด ให้เราเกิดมา นี่ผลของวิภวัญญะ

เวลาเกิดมา ในสมัยพุทธกาล สามเณรน้อยเวลาบวชแล้วประพฤติปฏิบัติ เป็นพระอรหันต์ อาจารย์ของตัวเป็นอาจารย์ใหญ่ ไม่ได้เป็นพระอรหันต์นะ เณรต้องมาอุปัฏฐาก แล้วเวลาเณรทำไม่ถูกใจ เอาพัดตี ตีจนตาแตกเลยนะ พอตตาแตกก็ยังไม่รู้ เณรก็ยังอุปัฏฐากอยู่ มือหนึ่งปิดตาไว้ ยังอุปัฏฐากครูบาอาจารย์อยู่นะ จนเช้าขึ้นมา เณรทำไมทำอย่างนั้น ทำไมทำงานเวลาอุปัฏฐากทำไมไม่ทำ ๒ มือ ทำไมเอามือปิดตาไว้ ตานี้โดนอาจารย์เอาพัดตีจนตาแตก ถ้าตาแตก อู้อู้อู้อ...อาจารย์นี้ สลดสังเวชมาก

เพราะอะไร? เพราะณเอย เพราะเป็นพระอรหันต์ แต่เพราะมันเป็นธรรมข้อวัตรปฏิบัติ เป็นอาจารย์ของเรา เห็นใหม่ ขอโทษณเอย เณรบอก “ไม่มีหрок ไม่มีเวรไม่มีกรรมต่อกันหрок มันเป็นผลของวิญญะ เพราะมันเกิดมา มันพัดมา มันเวียนมาอย่างนั้น” ก็เลยอาจารย์สลดสังเวชมาก เพราะทำไปด้วยอารมณ์ความรู้สึก ไม่รู้เรื่องสิ่งต่างๆ เลย แต่สามณเอยนี้เป็นพระอรหันต์ สามณเอย เป็นพระอรหันต์ ถึงว่า เพราะบวชมาบวชมาเพราะใคร บวชมาเพราะอาจารย์ อาจารย์ จะปฏิบัติขนาดไหน จะไม่มีคุณธรรมก็แล้วแต่ แต่สามณเอยมีคุณธรรมขึ้นมาในหัวใจ เห็นใหม่

ถ้ามีคุณธรรมขึ้นมาในหัวใจ มันเคารพมันบูชาอย่างนั้น แล้วเคารพบูชาอย่างนั้น เราบอกว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ศรีสำมัย สิ่งที่เป็นของมีคุณสมบัติของเรานะ ชาวตะวันออกของเรานี้ เรามีกตัญญู กตเวทิตี เราเคารพผู้หลักผู้ใหญ่กัน เคารพผู้หลักผู้ใหญ่ ไซ้! ผู้ใหญ่ที่ฉลาดก็มี ผู้ใหญ่ที่ไม่ฉลาดก็มี แต่ถึงไม่ฉลาดขนาดไหน เขาก็มีบุญมีคุณกับเรามา แล้วฉลาดไม่ฉลาดมันวัดกันที่ไหนดละ

คูสิ เรามีการศึกษามหาศาลเลย เราทำกันได้ ถ้าไปทำไรทำนาสู้ชาวไรเขาไม่ได้หрок ชาวไรชวานาเขานะ เขามีประสบการณ์ของเขา เขาชำนาญกว่าเรานะ เขาทำได้ดีกว่าเราหрок แต่เรามีทางวิชาการ เราว่าเราฉลาด เราฉลาดไง เราฉลาดเพราะเราถือตัวถือตนต่างหากละ เราฉลาด เพราะเราถือว่าเรามีความรู้มีการศึกษา เราว่าเราฉลาด แต่ลงไปภาคปฏิบัติ เราทำอะไรไม่เป็นเลย ไม่เป็นเลย!

สิ่งนี้ทำไม่เป็น เพราะอะไร? เพราะมันไม่ได้ฝึกฝนมา เห็นใหม่ ปรียัดถึงเรียนมา เรียนมา เพื่อวิชาการของเรา แต่เวลาปฏิบัติลงไปแล้วนี้ เราต้องฝึกฝน สิ่งที่ฝึกฝน เห็นใหม่ ถ้าฝึกฝนขึ้นไป มันทำไปแล้วมันไปหวัชนฝ่า มันไปไม่ได้ไง

ถ้ามันไปไม่ได้ เอาอะไรไปทำ นี้ไง เพราะฉะนั้น ย้อนกลับมาตรงนี้ ถ้ามีทาน ศีล ภาวนา คนได้ทำทาน คนได้เสียสละ คนได้ต่างๆ เวลาตกทุกข์ได้ยาก เห็นใหม่ “กลิ่นของศีลมันหอมทวนลม กลิ่นของคนดีมันหอมทวนลม” คนที่มีคุณงามความดี คนที่ดีเวลาตกทุกข์ได้ยาก จะมีคนเจือจาง คนที่เกเร คนที่ไม่เอาไหนเลย เวลาตกทุกข์ได้ยากไม่มีใครสนใจเลย เห็นใหม่ กลิ่นของศีลมันหอมทวนลมอย่างนี้ กลิ่นของคุณงามความดีของเราไง

สิ่งที่เป็นคุณงามความดี ว่าทำแล้วไม่ได้อะไร แต่ทาน ศีล ภาวนา ถ้ามีทาน มีการเสียสละของเราขึ้นมา คนจะช่วยกันดูแลนะ แต่ถ้าว่าเสมอภาค สิ่งใดๆ เป็นเสมอภาค เป็นธุรกิจไปหมดเลย อะไรก็จะเอาแต่ชนะคะคานกัน มันไม่เป็นประโยชน์ไง

ไม่เป็นประโยชน์ขณะที่ว่าเรื่องของคุณธรรม เรื่องของความรู้นี้ อำนาจวาสนานะ เรามา
มาตัวเปล่าๆ ถ้าคนไม่สร้างบารมีมานะ มีอำนาจวาสนาก็ไม่มีคนนับหน้าถือตา แต่ถ้ามีอำนาจ
วาสนามา มีบารมีมา มันเห็นคุณงามความดีมา นี่มันเป็นสมบัติ เห็นใหม่ สมบัติที่เราสร้างมา
สมบัตินี้เราหามา เราเก็บไว้ ฝากธนาคารไว้นี้เป็นสมบัติของเรา อันนี้เราเห็นเป็นตัวเลขนะ

แต่สมบัติคุณงามความดีที่มันสร้างมา ใจอ่อนโยน ใจนี้มนวล ใจแข็งกระด้าง ใจเอารัดเอา
เปรียบ มันเป็นคนคุณสมบัติมา แล้วมันแสดงออกมาจากไหน เวลาแสดงออกมาแสดงออกมาจาก
กิริยาท่าทาง แสดงออกมาจากน้ำใจนี้ ค่าของน้ำใจสำคัญกว่าทุกๆ อย่าง ถ้าเรามีน้ำใจต่อกัน เห็น
ใหม่ สมบัติมาทีหลังเลย เราจะเจือจางกัน เราจะแบ่งกัน นี่มันเรื่องของโลกนะ ว่าต้องเป็นปัจจุบัน

ถ้าเป็นปัจจุบัน เป็นวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันนี้ แต่ไม่ได้คิดถึงเลยว่าสายบุญสายกรรมนี้มา
อย่างไร สิ่งที่เป็นไปมาอย่างไร เพราะอะไร? เพราะคนมันตามีคบอด มันเห็นในชาติปัจจุบันนี้
เห็นในปัจจุบันที่เรากำลังจะหยิบใช้สอยกันอยู่นี้ แต่สิ่งที่ใช้สอยมา

คูลี ในสมัยพุทธกาล เด็ก พระอนุรุทธะสมัยที่เป็นเด็ก “สิ่งนี้ได้มาจากไหน”

เด็กมันทาบปัญหากันนะ “ข้าวนี้มาจากไหน”

คนหนึ่งมันเห็นข้าวมาจากจานนะ เขาบอก “ข้าวมาจากจาน”

อีกคนเห็นพ่อแม่ตักมาจากหม้อ “ข้าวนี้มาจากหม้อ”

มันไม่รู้เลยว่าข้าวนี้มาจากนา ข้าวนี้มาจากการทำนา เห็นใหม่

สิ่งที่เขาสร้างมาขนาดนี้นะ แล้วเวลาได้มานี้ เพราะเขาสร้างบุญกุศลมา เวลาออกไปเล่น
เด็กมันเล่นกันแล้วพนันกัน ถ้าใครแพ้ต้องเอาขนมมาเลี้ยงกัน ขอแม่ เล่นแพ้เขาหมดเลย แม่จึงไม่มี
แล้ว ไม่มีก็เลยบอกไม่มี แพ้จนไม่มีแล้ว ก็ไม่มี อำมาตย์ก็มาบอกว่าแม่บอกว่าไม่มี ไม่มีก็เอาขนม
ไม่มี พอเอาขนมไม่มีนี้ ไปบอกแม่ แม่เข้าใจเลยว่าลูกนี้ไม่รู้เรื่อง ก็เลยเอาฝาชีนี้ปิดถาดเปล่าๆ มา
แต่ด้วยบุญของเขานะ เทวดาให้เป็นขนมทิพย์ พอเปิดมานี้ หอมมาก กลิ่นนี้ดีมาก เด็กมันได้กิน
ขนมไม่มีนี้แล้วมันดีใจมาก มันไปประท้วงแม่นะ ว่าแม่นี้ไม่รักหนู ถ้าแม่รักหนูแม่ต้องให้กิน
ขนมไม่มีมาตั้งนานแล้ว แม่ไม่รู้เลยว่าลูกตัวเองมีบุญญาธิการมาขนาดไหน

เวลามาวงแล้ว เห็นใหม่ พระอนุรุธะรู้หมด วาระจิตนี้รู้หมด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระนั่งอยู่ด้วยกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าฌานสมาบัติ นั่งอยู่ พระด้วยกัน พระอรหันต์ด้วยกันนะ บอกว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานหรือยัง” พระอนุรุธะนั่งคุยกันอยู่ แต่จิตนี้มันแบบว่าเอตทัคคะ ความชำนาญของจิตแต่ละดวง ถึงนั่งอยู่เฉยๆ มันก็เป็นเรื่องธรรมชาติ เหมือนกับนกมันบินได้โดยธรรมชาติ เราเห็นนกบิน เราอยากบินเหมือนนก นกมันบินได้มันเป็นธรรมชาติของมัน

นี่ก็เหมือนกัน จิตที่มันเป็นเอตทัคคะ รู้วาระจิตมันนั่งธรรมดาก็เห็นของเขา พระอนุรุธะบอก “ยัง ขณะนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าฌานสมาบัติอยู่” เห็นใหม่ แล้วถอยเข้าถอยกลับมายังรูปฌาน อรูปฌาน ปรินิพพานตรงนั้น “บัดนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว” เห็นใหม่ นี่บุญญาธิการของคนไม่เหมือนกัน การสร้างของคนมาไม่เหมือนกัน

แต่ในปัจจุบันนี้ วิทยาศาสตร์มันเจริญเห็นใหม่ ถ้าโลกมันคิดกัน ด้วยสิ่งที่เป็นเล่ห์เหลี่ยม สิ่งที่เป็นอย่างนั้น มันก็เอาสิ่งนี้มาเป็นเครื่องมือดำเนินได้ แต่ในสมัยโบราณสิ่งนี้มันไม่มี ถ้าใครรู้วาระจิตต่างๆ นี้รู้ได้ แต่ถ้ามีเทคโนโลยีเขาทำกันได้ทั้งนั้นแหละ สิ่งที่ได้สืบทอดมรดกก็ทำอย่างนี้ได้ นี่เป็นเรื่องของอำนาจาสนาเรื่องบารมีนะ

แต่ถ้าเรื่องเป็นอริยสัจ เรื่องของความรู้สึก เรื่องของสุขของทุกข์ เรื่องของการเกิดและการตาย ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไปแล้วนี้ จะเห็นจิต เห็นจิตของตัวเองนะ เพราะอะไร? เพราะเราต้องแก้ไขที่นี้ แล้วถ้าแก้ไขที่นี้นะ เวลาสกปรกมันก็สกปรกที่นี้ แล้วเวลามันสะอาดก็สะอาดที่นี้ แล้วสะอาดที่นี้เวลามันสกปรกมันมีการจับใส่ มันเป็นไป เห็นใหม่ มันไม่สงสัยหรือกว่านรก-สวรรค์มีหรือไม่มี มันไม่สงสัยหรือกว่าตายหรือเกิดนะมันตายเพราะอะไร เพราะจิตของเรานี้เป็น

สิ่งที่มันเป็นจากเรา มือของเราสกปรก แล้วเราล้างมือของเราสะอาด เราจะสงสัยไปไหม ว่ามือเราเคยสกปรกแล้วเราล้างสะอาดได้ นี่ก็เหมือนกัน ใจของเราปัจจุบันนี้มันสกปรก สกปรกด้วยอวิชชา ไม่รู้อะไรเลยนะ มันรู้แต่เรื่องของโลกๆ แล้วเป็นเหยื่อ คุณิ การประชาสัมพันธ์ต่างๆ เวลาเขาออกมาเรื่องประชาสัมพันธ์ เขาหาเหยื่อกัน เราเป็นคนโง่ โง่จริงๆ นะ อะไรก็เชื่อเขาไปหมดเลย แล้วมันไม่มีสิ่งใดพิสูจน์ได้

แต่ถ้ามือของเราเคยสกปรก แล้วเราล้างสะอาดขึ้นมาแล้วนี่ ใครจะมาหลอกเราได้เห็นไหม เพราะอะไร? เพราะใจเราเคยสกปรก แล้วเราทำความสะอาดของใจเรา มันมีคุณค่านะ มันมีคุณค่า เพราะอะไร? เพราะโศดาบ้นี่ เกิดอีก ๗ ชาติมันก็รู้

เหมือนกับเงินของเรานี้ เรามีเงินของเรา เราเป็นคนหามา เราเป็นคนเก็บมา แล้วเงินของเรา มีที่บาทที่สตางค์เราจะไม่รู้ เป็นไปได้ไหม ขนาดเงินของเรา เรานับอยู่นะ เรายังลืมได้เลย แต่ถ้ามันเป็น โศดาบ้น เป็นสภิกขา อนาคานี่ มันลืมไม่ได้เพราะอะไร? เพราะมันเป็นอริยทรัพย์ มันเป็น ทรัพย์อยู่กับหัวใจ มันจะกระดิกไปที่ไหน ความรู้สึกขยับนี้มันจะรู้ตัวไปตลอด สมบัติอันนี้มันอยู่กับใจตลอดไป เห็นไหม แล้วนี่พอมันเริ่มตัดภพชาติสั้นเข้ามาๆ จนมันไม่มีเชื้อใจ จนที่มันไม่ไป เกิดอีก มันไม่ไปเกิดก็รู้ว่ามันไม่ไปเกิดนะ

แต่ถ้ามันเป็นวิปัสสนุกิเลสนะ มันว่ามันว่าง มันว่ามันไม่ไปเกิด แต่มันไปเกิด! มันไปเกิด เพราะอะไร? เพราะสิ่งที่เรามองแต่ข้างนอก เราส่งออกมา เราไม่ได้เอาตาของใจย้อนกลับไปดูที่ใจ ถ้าไม่ได้เอาตาของใจย้อนกลับไปดูที่ใจ ดูแต่สิ่งภายนอก ดูแต่คนอื่น ดูแต่ภายนอก เห็นไหม ดูแต่ วัฏฏะ แต่ไม่รู้เรื่องที่ใจ เพราะอะไร? เพราะวจิตนี้ ใจนี้มันเกิดในวัฏฏะ ผลของวัฏฏะ

คูลี เรามองไปในบ้านเรา เวลาเรากลับบ้าน เรารักษา เราทำความสะอาด เราเช็ดถูบ้าน ตลอดไป บ้านมันเป็นอะไร? มันเป็นวัตถุใช่ไหม เราเป็นคนเช็ดถูมันใช่ไหม วัฏฏะก็เป็น เหมือนกัน วัฏฏะก็เป็นเหมือนบ้านนี้ ใจนี้เหมือนเรา เราที่ไปอยู่ในบ้านนั้นๆ จิตมันเกิดตายใน วัฏฏะ ถ้ามันเกิดในวัฏฏะ มันหมุนวนไปในวัฏฏะ มันวิปัสสนูมันจะเป็นอย่างนั้น ว่ามันไม่มี บ้าน เราไม่มี มีแต่บ้าน ไม่มีอะไรเลย วิปัสสนุกิเลสมันหลอกใจอย่างนั้น

แต่ถ้ามันเป็นความจริงเข้ามา มันทำความสะอาดของใจเข้ามา ผลของวัฏฏะคือเกิดมาเป็น มนุษย์ก็ได้ร่างกาย เกิดเป็นเทวดา เทวดาก็เป็นทิพย์นะ เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เกิดเป็นนรกอเวจี มันเกิด... นี่บ้านหลังหนึ่งๆ ใจมันจะหมุนไป เห็นไหม

แล้วถ้ามันไม่ไปอีกละ มันไม่ไปอีกเพราะเราเข้าใจแล้ว เราไม่มีแรงขับไสแล้ว มันไม่ไป อีก มันก็รู้เห็นไหม แล้วมันจะไปตื่นอะไร มันจะไปสงสัยเรื่องอะไร นรก-สวรรค์ มันจะไปสงสัย เรื่องอะไรในเรื่องจิตที่เกิดและตาย แต่ที่มันสงสัยอยู่นี้ มันวิปัสสนุกิเลสอยู่นี้ มันใช้ตรรกะของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใช้ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใจแล้วตรรกะเรา ตรรกะไป ว่าว่างเป็นอย่างนั้น สภาวะเป็นอย่างนั้น

สิ่งนี้มันเป็นมาจากไหนล่ะ? มันเป็นมาจากกิเลสนะ จากความเห็นของเรา ทั้งๆ ที่มีธรรมะอยู่ เหมือนมีอาหารเลย อาหารที่มีอยู่ เห็นใหม่ สำหรับนี้มีอาหารอยู่เลย แล้วถ้าเป็นอาหารที่ปนด้วยสารพิษ เราก็กินอาหารที่มีสารพิษไป สารพิษคืออะไร? สารพิษคือความรู้สึกของเรา สารพิษคือใจ สารพิษคืออวิชชาที่มันอยู่กับใจนี้ มันเป็นสารพิษ แต่ตัวใจคือตัวกระเพาะ

แต่อาหารที่เราดื่มกินเข้ามา อาหารคืออะไร? อาหารคือสัมมาสมาธิ สติ สมาธิ ปัญญา เป็นอาหาร อาหารเข้าไปหล่อเลี้ยงใจ จนใจมันงอกงามขึ้นมาในธรรม ใจมันงอกงามขึ้นมา แต่ใจที่มันเงา มันเศร้าหมอง มันไม่งอกงามเพราะอะไร? เพราะว่าสิ่งนี้มันโดนครอบงำโดยอวิชชา อวิชชาคืออวิชชาคืออะไร อวิชชาเราพยายามปฏิเสธมันไม่ได้ เราว่าอวิชชาถ้ามันเป็นเชื้อโรค มันเป็นอะไรเราก็ทำขบไสมันออกไปสิ เราจะไม่ให้มันมีกับใจเราเลย มันเป็นไปได้

เพราะอะไร? เพราะมันอยู่ที่ใจ มันเป็นพญามาร มารเห็นใหม่ มาร มันเป็นเจ้าของอำนาจในหัวใจของสัตว์โลกทุกๆ ดวงใจ อำนาจของมารมันอยู่กับเรา มันถึงทำให้เรามาเป็นอย่างนี้ไง สิ่งที่เราเป็นอยู่นี้ มันเป็นผล เป็นผลแล้วนะที่ว่าเราจะตัดกิเลสๆ นะมันเป็นผล ผลคือเกิดมาเป็นมนุษย์ ความเกิดมันเกิดมาจากกิเลส กิเลสพาเกิด พอเกิดขึ้นมาแล้ว มันเป็นสภาวะแบบนี้

แล้วเราจะกลับยังไง เพียงแต่ว่าพอเราเกิดมาแล้วเรามีอำนาจวาสนา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แล้ววางธรรมไว้ไง วางธรรมวินัยไว้ ให้เราเป็นชาวพุทธ เริ่มต้นตั้งแต่เราต้องเคารพบูชา เคารพในสถานที่ เคารพในที่สูงที่ต่ำ จิตใจมันควรแก่การงาน ถ้าจิตใจแข็งกระด้าง มันไม่เคารพอะไรเลย เสมอภาค มันถือตัวถือตนนะ แล้วมันเหยียบย่ำไปหมด ใจกระด้าง เห็นใหม่

คูลี สิ่งที่อ่อนน้อม สิ่งที่ควรแก่การงาน สิ่งที่มีประโยชน์ มันอ่อนน้อม มันถ่อมตน เวลาตื่นข้าวเห็นใหม่ เวลารงข้าวสุกเต็มที่มันจะน้อมลง สิ่งที่น้อมลง ใจของผู้ที่มีคุณธรรมมันจะอ่อนน้อมถ่อมตนนะ แต่จะแข็งเป็นธรรมะ แข็งเป็นธรรมาวุธต่อเมื่อมันเจอข้าศึก มันเจอสิ่งที่ควรจะต้องประหัดประหาร เจอสิ่งที่ป็นอกุศล เจอสิ่งที่ป็นความชั่วร้าย ความชั่วร้ายมันเกิดจากไหนนะ

เวลาครูบาอาจารย์เทศน์ว่าการ ท่านคิดเถียนหรือดักเตือนเรา ท่านไม่ได้ทำร้ายเรานะ ท่านทำร้ายกิเลสของเรา เราเองเหมือนกับเราเป็นโรคเป็นภัย แล้วเรายังไม่รู้สึกรู้ตัว แต่ครูบาอาจารย์ท่านรู้ว่าเราเป็นโรคเป็นภัย ท่านพยายามจะให้เรารู้สึกรู้ตัว ท่านพยายามจะเอาโรคเอาภัยออกจากเรา แต่

เราไม่รู้ เราเข้าใจว่าท่านเอ็ดเรา ท่านติฉินนินทาเรา ท่านติฉินนินทา ท่านพยายามตักเตือน ให้เรา รู้จักตัวเอง ให้เราเห็นกิเลสของตัวเอง

ความตระหนี่ความเป็นไปของกิเลส มันร้อยแปดพันเก้า เราไม่รู้เรื่องหรือ เรื่องของตัณหา ความทะยานอยากมันล้นฝั่งตลอดเวลา แต่เราก็ไม่รู้ แต่เวลาเราศึกษามานี้ เป็นรูปธรรมขึ้นมา ว่าสิ่งนี้เป็นธรรมๆ เป็นธรรมมาจากไหน? มันเป็นธรรมมาจากความนึกคิดของเรา แล้วกิเลสมันก็ชี้หัว อยู่ มันก็ตีปีกอยู่บนความรู้สึกของเรา เราก็ดีใจว่านี่เป็นธรรมะๆ

ถ้าเป็นธรรมะนะ มันรู้กระจ่างแจ้งจากภายใน ความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้านะ พระอริยเจ้า เวลาคิดมันรู้ทันความคิด แล้วเวลาคิดออกมาจะพูดออกไปหรือไม่พูด ถ้าพูดออกไปเป็นประโยชน์ หรือไม่ประโยชน์ เป็นประโยชน์มากหรือเป็นประโยชน์น้อย พูดออกไปนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมัยพุทธกาล มีนางมาคันทียาที่ว่ารูปร่างสวยงาม มาก พ่อแม่เขาไม่ให้ใครเลยนะ เขาบอกลูกสาวนี่ยอดเยี่ยมมาก จะหาใคร ให้ใครก็ไม่ได้ จนไปเจอ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธลักษณะสวยงามมาก กลับไปบอกภรรยาว่าเราเจอลูกเขย แล้วให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารอก่อน เราจะไปเอาลูกสาวมาให้ แล้วไปปรึกษากับแม่ แล้วเอาลูกสาวมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพิจารณาแล้วนะ เทศนาว่าการ ได้พ่อ ได้แม่ เป็นพระอนาคา แต่ลูกสาวโกรธมาก โกรธมากจนผูกพยาบาท แล้วไปได้กับกษัตริย์ สูดท้ายแล้ว จ้างคนมาด่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ท่าน ท่านจะแตกเอา ว่าควรจะได้ประโยชน์ไม่ได้ประโยชน์ เทศนาว่าการไป ได้พ่อได้แม่เป็นพระอนาคา แต่ลูกสาวโกรธมาก เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศนาว่าการ ว่าลูกสาวนี่ประเสริฐมาก สวยมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “แม้แต่ปลายเท้าเรายังแตะไม่ได้เลย เพราะเป็นของสกปรก” ท่านไม่เห็นด้วย เห็นไหม แต่ลูกสาวสวยมาก ไม่มีใคร จัดว่าโลกนี้ ประเสริฐมาก เลยถือเป็นคนอกติ โกรธแค้นมาก เวลาเทศนาว่าการไป เป็นอย่างนี้

ผู้ที่ได้ประโยชน์จะได้ประโยชน์ ผู้ที่ไม่ได้ประโยชน์ก็จะไม่ได้ประโยชน์ สิ่งที่ไม่ได้ประโยชน์เห็นไหม ไม่ได้ประโยชน์เพราะเหริญมันมี ๒ ด้าน “คนรักทำผืนหนัง คนชังทำผืนเสือ” ในหัวใจของเราก็เป็นอย่างนั้น เวลาความคิดดีก็มี ความคิดชั่วก็มี แล้วความคิดดีความคิดชั่ว

จะเอาอะไรไปยับยั้งมัน สิ่งที่ยับยั้งมัน เห็นไหม ปริยัติ คือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปฏิบัติ คือเรายับยั้งมันได้ ตั้งสตินี้ เราตั้งสติสัมปชัญญะ แล้วเรายับยั้งไม่ได้หรอก...

(เทพสิ้นสุดเพียงเท่านั้น)